

Kioski namesto šolske kuhinje

Vsi, ki se trudijo, da bi učenci srednjih šol med precej dolgim poukom v šoli pojedli vsaj en obrok, prej ali slej ugotovijo, da tudi tam, kjer imajo možnosti (kuhinje, jedilnice) učenci nad šolsko prehrano večkrat niso najbolj navdušeni. Zato pa imajo toliko več dela v bližnjih kioskih. Zakaj tako?

Pred časom so na ravni republike izvedli raziskovalno nalogo, pa tudi sicer se odgovorni za področje vzgoje in izobraževanja v Ljubljani s prehrano srednješolcev zlasti v zadnjem času veliko ukvarjajo. Razlogov za to, da učenci ne jedo v šolah, je več. Nekateri se raje hranijo v kioskih in bifejih, kjer izbirajo med hrenovkami, sendviči, jogurtom, krompirčkom, bureki, sokovi itd. Pravijo, da so jedilniki v šolah enolični, da se jedi prepogosto ponavljajo, da so cene previsoke, da malico raje prinesejo s seboj in po-

dobno.

Nedvomno imajo precej »zaslug« za takšna razmišljanja neustrezne prehranske navade, katerih posledica pa so razna obolenja že v razmeroma zgodnjih letih. Možnosti v ljubljanskih srednjih šolah še zdaleč niso ustrezno izkoriščene, po drugi strani pa je precej šol, kjer nimajo možnosti, ker nimajo kuhinje ali vsaj prostora za razdeljevanje hrane.

Od skupaj 27 srednjih šol usmerjenega izobraževanja v Ljubljani jih je največ – enajst – prav v občini Center, in si-

cer z več kot 9000 učenci. V šestih srednjih šolah v naši občini so uredili, da imajo učenci malico, v preostalih petih (z nekaj več kot 4600 učenci) pa še iščejo možnosti. Za malico je tako poskrbljeno v pedagoški šoli, zdravstveni šoli, šoli za farmacijo in zdravstvo, šoli za gostinstvo in turizem, elektrotehniški šoli ter upravno administrativni šoli. Za šolo za trgovsko dejavnost je pred časom malico pripravljala Dom Ivana Cankarja, a so to opustili, ker je bilo predrago. Prehrano svojih učencev bi sicer radi uredili, a nimajo prostora. Podobne prostorske težave tarejo tudi ekonomsko srednjo šolo, šolo za oblikovanje in fotografijo, glasbeno in baletno šolo pa tudi za šolo za družboslovje in splošno kulturo.

T. K.

USPELA RADIOFOTOGRAFSKA AKCIJA

Odkrita TBC in celo rak

Pristojne zdravstvene službe so ugotovile, da je v naši občini precej nov odkritih primerov tuberkuloze, zato sta zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti na seji marca letos sprejela odlok o obveznem radiofotografiranju za prebivalce občine Center. Akcija je potekala od srede maja do začetka junija, tehnična izvedba je bila v rokah občinske organizacije Rdečega križa, izvajalec akcije pa je bil Univerzitetni klinični center Ljubljana – temeljna organizacija Inštitut za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik.

Vabila za obvezni radiofotografski pregled so prejeli vsi občani od 40 do 59 let, delavci, oskrbovanci ter stalno in začasno prijavljeni občani, ki bivajo ali so zaposleni v zavodu Sprejemni center (Poljanski nasip 40), delavci zaposleni v DSSS UKC in delavci delovne organizacije Varnost, ki opravlja varnostno službo v UKC, Zdravstvenem domu Ljubljana Center in v temeljni organizaciji osnovno zdravstveno varstvo študentov. Poleg teh so se morali udeležiti pregleda tudi prebivalci ulic in hiš, kjer je bil v zadnjih dveh letih odkrit primer tuberkuloznega obolenja, in sicer vsi prebivalci od 19. leta dalje.

Organizacija Rdečega križa občine Center je poskrbela za dobro informiranost. V našem glasilu smo 17. maja objavili ce-

lotni raspored akcije. V jutranjem programu Radia Ljubljana sta bila objavljena dva prispevka o pomenu te akcije, informiranje je potekalo tudi prek valov radia Glas Ljubljane in letakov. Vabila so raznosili aktivisti RK.

Na akcijo je bilo vabljenih 9882 delovnih ljudi in občanov, brez poziva pa se je želelo pregledati 71 občanov. Skupaj je bilo opravljenih 6361 radiofotografskih pregledov ali 64 odstotkov od povabljenih. Brez oporičila je izostalo 1440 vabljenih ali 14 odstotkov. Velik izpad gre tudi na rovaš slabih seznamov: odseljenih in neznanih občanov je bilo 1227 ali 12 odstotkov in pol, 367 vabljenih (3,6 odstotka) pa ne stanuje več v naši občini. Predvsem je zaskrbljujoč zelo nizek odstotek udeležbe pri

Sprejemnem centru (vsega 33 odstotkov), zakaj tukaj je tudi največ primerov tuberkuloze.

Inštitut za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik je po pregledih radiofotografskih filmov ugotovil pri 129 občanih (2 odstotka pregledanih) takšne spremembe na pljučih, ki zahtevajo podrobnejšo preiskavo v dispanzerju za pljučne bolezni. Dispanzer je pri ponovnih pregledih ugotovil, da imajo trije občani TBC, od tega dva pacienta odprto TBC, eden pa se zdravi že dalj časa. Enemu občanu je bil ob tem pregledu ugotovljen karcinom in je tudi že bil operiran, 11 občanov še strokovno pregledujejo, 7 jih kljub ponovnim vabilom ni prišlo na pregled, pri preostalih pregledanih pa je stanje dobro.

Z organizacijskega in zdravstvenega vidika je radiofotografska akcija torej dobro uspešna (zaskrbljujoča je le velika neudeležba) in tako se je tudi potrdila upravičenost odloka o organiziranju te akcije. Zavedati so namreč moramo, da je pravočasno odkrivanje bolezni prvi in najpomembnejši pogoj za uspešno zdravljenje – to pa je bržkone v interesu vseh.

MIRO PETEK

Vilg motorja v maketi ameriške sondažne rakete Nike Tomahawk.

TEKMOVANJE RAKETAŖJEV IZ VSE DRŽAVE

Vse višje pod sinje nebo

Letošnje zvezno prvenstvo raketnih modelarjev, 5. pokal Ljubljane in memorial V. Komarova, ki ga je kot vsako leto v oktobru organiziral Astronavtsko raketarski klub V. M. Komarov, je bilo doslej najbolj množično. Udeležilo se ga je prek 70 tekmovalcev iz vse Jugoslavije, kar je nedvomno dokaz več, da postaja to tekmovalje med modelarji vedno bolj priljubljeno.

Raketarji so se pomerili med seboj v štirih kategorijah: S-3-A (rakete s padalom 2,5 Ns), S-4-C (raketoplani 10 Ns), S-6-A (rakete s strimerjem 2,5 Ns) in S-7 (makete do 80 Ns).

Po dveh dneh športnega merjenja moči so prva mesta v ekipni konkurenci osvojili naslednji klubi: v S-3-A Aeroklub Franjo Kluz iz Zemuna, v S-4-C Aeroklub Kovin, v S-7 Aeroklub Osijek in v S-6-A gostitelj ARK V. M. Komarov, kar je v letošnjem letu že njihova peta zaporedna zmaga v tej kategoriji, prav tako pa tudi peta zaporedna zmaga na tekmovaljih za pokal Ljubljane.

Organizator se je tokrat ponovno izkazal ne samo s športnimi rezultati, temveč tudi z vzorno organizacijo prireditve. Prizadevnim članom ARK Komarov so k uspešni izvedbi tekmovanja prispevale svoj delež tudi nekatere organizacije, kot so Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo Ljubljana, ki je bila tudi pokroviteljica tekmovanja, Geodetski zavod SRS ter Komite za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito Ljubljana.

Tradicionalno ljubljansko tekmovalje ni prineslo samo številnih vrhunskih športnih rezultatov, temveč je ponovno prispevalo k zbliževanju mladih iz vseh republik in pokrajin.

JOŽE ČUDEN

DOBER DAN, NAŠ OBČAN

Odkrita beseda zrno najde

»Krajani se med seboj premalo poznajo, zato bi morali pripravljati več kakih srečanj, akcij. O tem sem razmišljal, ko smo pomagali urejati Park 88 dreves nasproti vojašnice Maršala Tita, ko se je vabilu odzvalo veliko ljudi; želja, da bi se še večkrat srečevali, je kar visela v zraku.« je dejal Radko Radovanovič-Štritoj, doma v krajevni skupnosti Nove Poljane, sicer pa zaposlen pri zavodu izgradnje Ljubljane, kjer dela kot ekonom in kurir.

To je eden tistih mladeničev, ki ga zanima vse, kar se dogaja okrog njega. Ni mu vseeno, kakšna prihodnost se piše njegovi delovni organizaciji in je zato tudi zelo delaven v sekretariatu ZK osnovne organizacije, četudi je tam šele kratak čas.

»V krogih članov ZK se je treba posebej odkrito pogovarjati, kajti le na ta način bomo odpravljali napake. Pri nas zdaj govorimo, da bi združili skupne službe vseh šestih organizacij združenega dela v našem zavodu, da bi imeli večji pregled nad denarjem in da bi pocenili administracijo,« je zavzeto razlagal in nadaljeval, da se »v gradbeništvu ne cedita med in mleko pa si bo zavod moral iskati delo.«

– Kaj vas moti v vaši krajevni skupnosti?

»Zanemarjena procelja hiša, po-

Radko Radovanovič-Štritoj

teptane zelenice in pregost promet.«

V poprejšnji krajevni skupnosti Poljane je bil Radko Radovanovič član komisije za ureditev okolja. Zato ni čudno, da vidi okrog sebe vso nesnago, ki jo nevzgoje ni ljudje povečujejo iz dneva v dan.

»Ljubljana je pravcato zrcalo našega odnosa do narave in okolja. Samo pomislite, kaj vse plava po njej in kolikokrat smo priče žalostnemu poginu rib,« se je razburjal.

Ko je govoril o svojem delu pri civilni zaščiti, je bil malce slabr

volje. Menil je, da so ljudje še premalo osveščeni, da se premalo zavedajo, kako hudo bi bilo, če bi nas prizadela kaka katastrofa. Vendar je takoj zatem dodal, da pa vseeno upa, da bi se mnogi izkazali, ko bi šlo zares.

Pred služenjem vojaškega roka je bil pomočnik sekretarja krajevnih mladinskih organizacij.

»Tedad nas je delalo nekaj zagnanih mladincev, med drugim smo imeli najboljšo pohodno enoto v občini. Zda smo se nekako raztepli in želim, da bi mladinsko organizacijo spet postavili na noge, kajti zdaj je skorajda ni čuti,« jo je pogrjal.

– Kako gledate na to, da sta na Poljanah nastali dve krajevni skupnosti?

»To je bila odlična zamisel, saj se je krajevna skupnost zdaj bolj približala ljudem in ljudje so bolj obveščeni.«

– Kako menite, naj bi poživili mladinsko organizacijo?

»S športno aktivnostjo, saj je blizu park Kodeljevo, z raznimi akcijami, krožki, debatnimi večeri.«

– Kakšni pa so vaši osebni načrti?

»Rad bi končal papirniško šolo, si uredil stanovanje,« je dejal za konec in pohitel na delo, ki ga rad opravlja, četudi ni po njegovem okusu.

A. A.

»Zmajčki« drugi v Zagrebu

Taborniki Zmajevega odreda iz naše občine so zelo delavni in ga skoraj ni orientacijskega tekmovanja, da se ga ne bi udeležili. Tokrat in sicer 28. in 29. oktobra so bili povabljeni na Letkin memorial v Zagreb, ki so ga priredili že desetič v spomin na padlega kurirja med NOB v Zagrebu. Pripravil ga je odred »Studentski grad« v Dubravi. Dvanajst ekip iz vseh republik se je v dveh dneh pomerilo v sposobnostih orientiranja v naravi. Šesterica – tri dekleta in trije fantje – iz »Zmajevega odreda« se je potrudila in si priborila drugo mesto, za kar so dobili praktično nagrado in sicer pravi taborniški kompas. Zagrebčani so večer popestrili s kulturnim programom; vsaka ekipa je pripravila svojo točko. »Zmajevci« so zapeli slovensko pesem. Poleg tabornikov iz Velenja so bili edini Slovenci na tem tekmovanju.

A. A.

Pionirji brigadirji v Suhi krajini

V Velikem gabru, v Suhi krajini, je bila 8. oktobra pionirska delovna akcija, ki se je poleg 150 trebanjskih pionirjev udeležilo tudi 45 pionirjev iz naše občine. Opravljali so zaključna dela letošnje MDA Suha krajina – zasipavali so vodovodni kanal.

Delovno akcijo je organizirala občinska konferenca ZSMS Trebnje. Čeprav je bilo delo za pionirje kar malce pretežno (kamnit teren), niso omahovali in marsikateri brigadir se je vrnil domov z žulji na dlaneh. Zanimivo, da je bilo med našimi brigadirji več kot polovica deklet, ki pa v prizadevnosti niso zaostajale za fanti. Organizatorji so se potrudili za odlično prehrano in prijetno brigadirsko vzdušje tudi po opravljenem delu, največ pa so seveda vredna nova poznanstva.

Občinski svet zveze pionirjev načrtuje v svojem programu tesnejše sodelovanje s sorodnim svetom v Trebnjem, zlasti na področju prostovoljnega dela pionirjev, saj so že v dosedanjih pogovorih nakazali vrsto možnosti, kako bi se naši pionirji vključili v njihove delovne akcije predvsem na kmetijskem področju – to pa je za pionirje iz mest tudi najbolj privlačno in zanimivo.

R. S.